

Inleiding Ir. J.H. Gootjes Partijraadsvergadering d.d. 21-10-78.

=====
Partijgenoten,

Namens de werkgroep Identiteit en Strategie zal ik tegenover u verantwoording afleggen over onze activiteiten. De werkgroep werd op het congres van 15 april '78 aangekondigd en bevestigd op de partijraad van 3 juni '78.

Wij kregen een opdracht mee, die in het kort neerkwam op het uitbouwen en verdiepen van ons ideeëncomplex en het opstellen van strategische beleidslijnen om onze ideeën in een concurrerende politieke markt in werkelijkheid om te zetten.

Als start van onze werkzaamheden werd ons door het H.B. gevraagd een politiek manifest te willen opstellen en advies uit te brengen over nieuwe namen van de partij en van ons orgaan.

De werkgroep is in de samenstelling, zoals door het H.B. is voorgesteld en door de partijraad is aanvaard, onmiddellijk aan het werk gegaan.

De opstelling was a.v.:

Mevr. A.G. de Koning-de Vos

De heren J.Z. Baruch

J. Binsma

W.F.G. Flight

D.B.H. ter Weeme,

en mijn persoon als contactpersoon met het Hoofdbestuur.

Later werd de heer E.P. Grobben als lid toegevoegd.

Gedurende de zomermaanden werd de basis gelegd en na een intensieve gedachtenuitwisseling in praktisch wekelijkse bijeenkomsten werd op 25 september een ontwerp-politiek manifest aan het H.B. aangeboden. Tevens werd een voorstel gedaan voor een nieuwe naam voor de partij. Een nieuwe naam voor ons orgaan werd eerder en wel op 30 augustus '78 bij het D.B. op tafel gelegd.

De werkgroep heeft in de loop van de afgelopen maanden, naar wij hopen tijdelijk, afscheid moeten nemen van mevr. de Koning, die zich terugtrok. Ook de heer Binsma heeft de laatste maand niet meegedaan, hij was gehandicapt door ziekte en had daardoor veel inhaalwerk.

Na deze wat droge opsomming van feiten wil ik nu ingaan op ervaringen van de werkgroep. Om te beginnen wil ik u zeggen en dat doe ik namens de hele werkgroep, dat de sfeer in de werkgroep ideaal te noemen was en is. Als onze democratie op dezelfde harmonische wijze zou functioneren als in deze groep van mensen, dan hadden wij ons ideaal: de sociale democratie, bereikt. En wat ik hier zeg, is geen propagandataal. Wij hadden en hebben een verdraaid moeilijke opdracht, waar het erom gaat om goed te kunnen luisteren naar anderen en naar jezelf. Daarbij moet je openstaan voor wat anderen denken en voelen, je moet anderen ruimte geven en dan als éénheid naar buiten optreden. Dat is gelukt dankzij de typische niet-dogmatische en zeer menselijke instelling van echte sociale democraten, typisch voor DS'70.

Ik ga verder met een paar moeilijk aspecten van identiteit en strategie: wat is nu 'ons' hart en waarin onderscheiden wij ons van anderen, wat is 'ons' profiel.

In de werkgroep zijn wij tot de conclusie gekomen, dat de beginselen van DS'70 een bouwwerk vormen, dat steunt op de fundamentele waarden van twee grote geestelijke stromingen. Twee grote geestelijke stromingen die de samenleving in dit land hebben gevormd tot wat het nu is, n.l.

het liberalisme en het socialisme.

Het DS'70 bouwwerk steunt op de fundamentele waarden van deze stromingen, dus op de oude ideeële fundamenten. En het bijzondere van DS'70 is, dat wij streven naar een vereniging, een samensmelten van de waarden van beide stromingen in een sociale democratie.

Wat is een sociale democratie? Dat is een democratie, gebaseerd op een verdeling van macht over allen, die aan de uitoefening van macht zijn onderworpen en dan volgens rechtsnormen, die in brede lagen van de bevolking leven. Met normen en waarden van minderheden moet in de besluitvorming rekening worden gehouden.

Meerderheidsstrategie op basis van 50% + 1 is uit den boze.

Het was dan ook niet te verwonderen dat mensen met een meer liberalistische en mensen met een meer socialistische inslag zich tot DS'70 aangetrokken voelden, toen DS'70 zich presenteerde.

Het blijkt en dat wisten we natuurlijk wel, dat bepaalde idealen, die wij nastreven, ook terug te vinden zijn bij anderen. Gelukkig maar. Wat we Niet bij anderen vinden, dat is dezelfde bundeling van idealen.

De verschillen worden groter bij de uitwerking van idealen in de praktische politiek.

Een voorbeeld. De werkgroep is tot de conclusie gekomen, dat een belangrijk punt van identiteit van DS'70 in de volgende doelstelling tot uitdrukking komt:

"Door landsbelang boven groepsbelang te stellen, willen wij komen tot een evenwichtige en rechtvaardige belangenbehartiging van allen". Dat 'zeggen' anderen ook, maar ze bedoelen dat hun groepsbelang ook het landsbelang is. Het grote publiek minacht het politieke bedrijf om die reden. Maar over DS'70 heerst een andere mening, dan hoor je: jullie zijn eerlijk, jullie zeggen de dingen zoals ze zijn zonder het smeren van stroop om de mond van de kiezers. Ons radiopraatje van 28 september j.l. over het vreemdelingenbeleid en de bevolkingspolitiek is een m.i. goed voorbeeld dat wij eerlijk durven te zijn op gevaar af voor asociaal te worden uitgekreten, maar wel met 2 benen op de grond in ons welvarend dromenland de mensen wakker durven te schudden.

Het landsbelang gaat boven het groepsbelang, dat is niet altijd populair, maar het is wel eerlijk en dat willen we zijn.

Nog een voorbeeld van een conclusie uit de werkgroep:

"Voor democratische meningsvorming moet in staat en onderneming worden uitgegaan van het harmoniemodel. In de leefgemeenschap, die ons voor ogen staat, wordt iedere dogmatische voorkeur afgewezen. Met normen en waarden van minderheden moet rekening worden gehouden"- Dit is een echte sociaal-democratische stelling. Uiteraard zit hier een liberale trek in, dat is nogal logisch, want onze democratie hebben we te danken aan het liberalisme, dat het Westen van Europa bevrijdde van het absolutisme.

Kennen anderen deze stelling ook? Ja, de liberalen willen binnen hun liberale opvattingen minderheden ruimte geven. Maar dan, dan komt het recht van de sterkste. Bestrijden zij dat recht van de sterkste en dan bedoel ik echt met overtuiging? Daar hoor je niet van. Het blijkt dat Terlouw dat wel durft te doen door zijn uitroep: "Kabinet en parlement durven geen oordeel meer uit te spreken zonder zich aan alle kanten in te dekken, zonder voortdurend angstige blikken te werpen op belangenorganisaties".

Die gedachte leeft ook bij DS'70, want het is in strijd met het harmonie-model. Dat kwam o.a. tot uitdrukking in het recente betoog van

Ruud Nijhof bij de behandeling van Bestek '81 : "Hij sprak over" het Wild-West optreden van allerhande belangen- en pressiegroepen (van ambtenaar tot stichting Weg). "Deze groepen houden geen rekening met elkaar, luisteren niet naar elkaars meningen, maar denderen gewoon door.

Wij zeggen: voor democratische meningvorming moet in staat en onderneming worden uitgegaan van het harmonie-model. En komen zo tot nog een stelling, die de werkgroep heeft vastgesteld uit de vele publicatie's en mededelingen van leden:

"Vrijheid en Rechtzekerheid betekent een verdeling van macht over allen, die aan de uitoefening van macht zijn onderworpen volgens rechtsnormen, die binnen brede lagen van de bevolking worden begrepen en aanvaard als zijnde rechtvaardig".

Rechtsnormen dus, die zijn ingebed in brede lagen van de bevolking. Daar streeft de grote socialistische partij in dit land beslist niet naar. De helft + 1 en zelfs minder dan dat is in hun ogen genoeg macht uit te oefenen. Dat stuit sociale democratie tegen de borst. Ik wil hier persoonlijk aan toevoegen, dat ik de grootste moeite heb met fundamentele besluiten in de 2e Kamer bij de besprekingen rondom Bestek '81, die genomen zijn op een stemmuitslag 75 tegen 74 of 75 tegen 72. Dat past m.i. niet in de stelling van DS'70, dat brede lagen van de bevolking de onderhavige kwestie hebben begrepen en aanvaard.

Velen hebben moeite met het onderscheid tussen DS'70 en de andere politieke groeperingen. Daar heeft de werkgroep veel aandacht aan besteed. Wij zijn tot de volgende uitspraak gekomen:

DS'70 ziet in geestelijk en politiek dogma geen basis voor een harmonische samenleving, waarin het algemeen belang voorop staat. Zij acht haar plaats in het politieke krachtenveld bepaald, door te staan voor een open en probleemgerichte aanpak en verwerpt daarom indelingen als links - rechts en progressief - conservatief.

De inhoud en activiteiten van zowel 'Socialisme' als 'Liberalisme' zijn aan een zodanige verandering onderhevig, dat hun identiteit en praktische politiek in een continu spanningsveld verkeren met hun ideologieën. Gevolg hiervan is, dat PvdA en VVD bij voortdurende verschillen accentueren en nalaten overeenkomsten aan te geven, waardoor zij het algemeen belang ondergeschikt maken aan het eigen belang. DS'70 wijst dit polariserend streven af.

• Geloofs- en levensovertuiging beïnvloedt politieke standpunten van individuen. Het valt niet te ontkennen, dat men vanuit eenzelfde geloofsovertuiging tot geheel verschillende politieke visies kan komen. Het CDA wil een vereniging zijn van mensen met een christelijke geloofsovertuiging als uitgangspunt van denken en handelen, en u weet het resultaat: een bijna onwerkbaar spectrum van visies, terwijl DS'70 uitgaat van een politiek- maatschappelijke visie en openstaat voor mensen met een verscheidenheid in geloofs- en levensovertuiging, dus niet andersom.

• D'66 is er niet in geslaagd zich te onttrekken aan bepaalde machtsinvloeden binnen ons politiek bestel. Zij hebben hun oorspronkelijk doelstelling n.l. de hervorming van het politieke leven in Nederland hierdoor verlaten en zich aan de gebruikelijke machtspatronen en constellaties geconformeerd. Deze partij heeft geen eigen sociale filosofie en maatschappij-opvatting kunnen ontwikkelen.

Dan wil ik eindigen met een fundamentele discussie in de werkgroep, waar wij helemaal uit zijn gekomen. En dat ging over het woord socialisme in onze naam.

De laatste tien jaar zijn onder invloed van het opkomende neo-marxisme velen onder socialisme weer collectivisme en staats-socialisme gaan verstaan. Het woord 'socialisme' kan derhalve als gedenatureerd d.w.z. ontdaan van zijn wezen, worden beschouwd. In DS'70 zelf heeft men met 'socialisme' nooit meer bedoeld dan het aanvaarden van de principes van de sociale democratie, dat men ook als democratisch solidarisme zou kunnen betitelen.

Hogmaals: DS'70 staat niet voor de doeleinden van het huidige Oosterse en Westerse socialisme, DS'70 streeft naar een democratie, die is opgebouwd op een aantal fundamentele waarden van liberalisme en socialisme.

DS'70 streeft naar vereniging van deze waarden in een sociale democratie.

De werkgroep is van mening, dat wij dat in Nederland heel duidelijk moeten zeggen.

Dank u.